

Negyvenezer idegen Szegeden.

A diktatura alatt duplájára emelkedett a lakosság száma.

(Saját tudósítónktól.) A sors különös kedvezése folytán Szeged városa mentes maradt mindazoktól a súlyos bajoktól és borzasztó kellemetlenségektől, amelyek az ország többi városai csaknem kivétel nélkül átéstek. Szeged elkerülte azokat a megrázkódtatásokat, amelyek a forradalmi fordulatokkal az ország többi városait érték. Szerencsés véletlenből Szeged nem érezte meg hevesebben sem a proletárdiktatura beköszöntését, sem kimulását, amelyek nyomában keserves belső harcok jártak. Nem élte át a teljes nincsellenség kínjait és nem szenvedte végig az ellenségeskedéssel járó gyötrelmeket, amelyekből olyan bőven kijutott az ország többi városainak. Szeged valóságos oázis volt a sivataggá vált országban valóságos kis Svájc az ellenséges táborokra szakadt hazában, asylum mindazok számára, akik otthonukban nem érezték többé magukat biztonságban. Idejöttek a románok és szerbek által megszállt területekről tisztviselők, ide menekültek fehérek a vörösök elől és vörösök a fehérek elől, ide özönlöttek az összes láncosok, rossz kosztos tengődő pestiek, állástalanok és tanácstalanok.

Nem volna érdektelen egy kis statisztikafélet összeállítani Szeged népesedési mozgalmáról a proletárdiktatura alatt. Azt sem volna kár pontosan megtudni, hogy mibe került a városnak a svájciaskodás. Mindenesetre érdekes adatok lennének a város történetirője számára, mert nagyon valószínű, hogy még egyszer — legalább is beláthatatlan időn belül — Szeged nem él majd át olyan mozgalmas napokat, mint amiket a közelmúltban átélt, amikor két kormányt tartogathatott falai között. Ezeknek a részletes adatoknak összegyűjtése azonban a lehetetlenséggel határos. A népesség hullámozása olyan nagyarányú volt, annyira változott napról napra a lakosság száma, hogy még egy hozzávetőleges számot is bajos megállapítani. A menekültek segélyezésére megindított társadalmi akció — melyhez a város is tekintélyes összeggel járult hozzá — még mindig nem zárult le teljesen, amennyiben nagyon sok kölcsönkiutalás történt, amelyet az otthonukba részben visszatért menekültek most kezdenek visszafizetni, ennél fogva alig lehetséges ezidőszereint az akció pénzügyi részéről áttekinthető képet nyújtani.

Most már mindenesetre enyhülés állott be ezen a téren. Amióta a forgalom — legalább részben — megindult, alaposan lepadt az idegenek száma, olyannyira, hogy a menekültek irodájának működését is be lehetett szüntetni. A város lakossága, különösen a szegényebb része nagyon erősen érzi a túlnépesedés hatásait. Elsősorban a drágaságban, melyet részben az élelmiszerek utáni megnagyobbodott kereslet idézett elő, másrészt a lakáviszonyok tarthatatlanságában, ami ugyancsak a megnagyobbodott idegenforgalom következménye.

Egy város népesedési viszonyait alaposan ismerő egyén a legutóbbi hónapok népesség-hullámozására vonatkozóan alábbi adatokat szolgáltatta:

— Az elzárás alatt, tehát amióta a város körüli vidékek is megszállás alá kerültek, részben idegen, részben pedig a vörös csapatok által, a város belterületén 100 százalékkal emelkedett a lakosság száma.

Az emelkedést a rengeteg menekült beözönlése idézte elő, akik a megszállt területekről és az or-

szág belsejéből Szegedre jöttek. Nagyon sokan menekültek a proletárdiktatura elől. Szegednek békében a tanyákkal együtt 138—140.000 lakosa volt, ma 250.000 lakosa van. Dacára annak, hogy a proletárdiktatura bukása után, a forgalom részleges fölszabadulása folytán nagyon sokan visszatértek már otthonukba,

Szeged városában a beltérületen 35—40000 idegen tartózkodik.

Az idegenek legnagyobb része láncolással foglalkozik. Sok pesti család is van még a városban, akik csak a jó kosztért jöttek Szegedre, mert itt mégis csak olcsóbb minden, mint a fővárosban. Miután ezek nem sajnálják a pénzt, magától értetődően az árak állandóan szöknek föl, ami az itteni lakosság megélhetését nehezíti. Az idegenek nagyrésze, mely a jól jövedelmező láncolás mesterségét űzi, hónapokig is lefoglalva tartja a szállodai szobákat, miáltal az átutazó idegenek szállás nélkül maradnak.

— Az első szegedi kormány alatt létesült egy idegeneket ellenőrző hivatal, amely a kormány távozásával feloszlott. Ez a hivatal azonban csupán a politikai megbízhatóság ellenőrzésére szorítkozott. A hatóságnak behatóan kellene foglalkozni ezzel a kérdéssel, nem volna-e célszerű újból egy ilyen ellenőrző hivatalt felállítani, mert az idegenek betódulása által okozott bajok a város állandó

lakosságára kezdenek elviselhetetlenné lenni. A mai viszonyok között, amikor a várost nem lehet korlátlanul élelmiszereket szállítani, amikor az építkezés ugyyszólván lehetetlen, Szeged városa nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy tízezerszámmal tartson el idegeneket, akiknek legnagyobb része produktív munkát nem végez, csak fogyasztók számát gyarapítja.

A menekültek segélyezési akciójára vonatkozóan Biró Benő, a menekültek irodájának vezetője, a következő felvilágosítást adta:

— Mint a lapokból is ismeretes, a menekültek irodája már nem működik, amióta létezővé vált a Szegedről való elutazás. A menekültek igen nagyrésze, különösen akik az ország belsejéből jöttek a diktatura elől, ma vissza is utaztak.

— A segélyezési akcióra vonatkozóan pontos adatokkal még nem szolgálhatok. Bár a segélyezés hivatalosan megszűnt, egyes magánadományokból még mindig adnak ki segélyeket olyanoknak, akik arra nagyon rászorulnak. Most dolgozom fel az adatokat és nemsokára részletes kimutatással szolgálhatok majd arról nézve, hogy mennyit áldozott a város és a szegedi társadalom a menekültek segélyezésére.

— Azokat a kölcsönöket, amelyeket olyanoknak adtunk, akik a menekülés sietségében nem gondoskodhattak kellő pénzellátásról, nagyrészt fizetgetik már vissza. Ha majd ezeket a kölcsönöket mind visszafizetik, akkor egész határozottan megállapítható lesz az összeg, amelyet a menekülteket segélyező akció felemésztett.

Székely Ferenc nyilatkozata a Friedrich miniszterelnökkel való tárgyalásról

(Saját tudósítónktól.) Néhány budapesti lap azt a hírt közölte, hogy a Friedrich-kormány és a budapesti zsidó hitközség több vezetőembere között megegyezés jött létre, valami paktum-féle. Ez a hír nagy feltűnést keltett. A budai zsidóság körében, mint a *Népszava* is közölte, tiltakozó mozgalom indult meg, Székely Ferencnek levelet írtak, amelyben többek közt ezeket mondják: „Méltóságodék akcióját a Friedrich István miniszterelnök ural folytatott tárgyalásokat illetően helytelenítjük és ellene a legélesebben tiltakozunk. Minékünk nem miniszteri tárcák, meg különféle állások, de emberi jogok kellene!” A tárgyalásról ezeket mondta Székely Ferenc egy újságírónak:

— Téves az az információ, mintha köztünk és a miniszterelnök közt kétoldalu szerződés jött volna létre. Ilyen jellegű tárgyalás nem volt köztünk, tehát kötelező megegyezésre sem kerülhetett sor. Bennünket Friedrich miniszterelnök hivatott magához és felkért arra, hogy közöljük, vajon milyen intézkedéseket vagy elhatározásokat tartunk célszerűeknek a felekezeti béke biztosítása szempontjából, tekintettel az antiszemita jelenségekre. E felhívítás folytán kifejtettük, hogy elsősorban a nyugalom és a rend helyreállítása szükséges a meg nem szállt területeken, másodsorban a karhatalmi alakulatoknál a zsidó tiszték bojkottjának megszüntetése, harmadsorban az egyetemeken és főiskolákon a beiratkozás, tanulás és vizsgázás szabadságának lehetővé tétele, valamint a kultuszminisztériumban egy zsidó-osztály létesítése.

— Hangsúlyoznom kell, hogy egyáltalán nem került fel részünkről az a kívánság, hogy a miniszterelnök garantálja egy zsidóvallású politikusként is miniszteri tárcát. Erről mint követelésről szó sem volt s egyáltalán semmiféle politikai diskurzusba nem mentünk bele, amint hogy az államtanács kérdését is éppen csak érintettük. Semmiféle kötelező megállapodás nem jött létre, a miniszterelnök egyszerűen tudomásul vette véleményező kijelentéseinket. Ami kívánságaink teljesítését illeti, meg kell állapítanunk, hogy az egyetemek bezárása is avégből történt, hogy a felekezeti összetűződéseknek véget vessen, bár igen természetesen az az intézkedés csak preventív jellegű, de nem jelent végleges megoldást. Tudomásunk szerint történnék átmeneti intézkedések a karhatalmi alakulatoknál a zsidó tartalékos tisztak javára, egyébként — miután nem vagyunk szerződő felek — nem áll módunkban a kormány intézkedéseit ellenőrzés alá venni.

— Ujra meg kell jegyeznem, hogy pénzügyi kérdésekről egyáltalán nem volt szó. Bennünket hivatott és mi előadtuk véleményünket: ez történt.

Arany karikagyűrűket
minden sulyban és fazonban 6 óra alatt készítek. Specialista izléses pecsét és briliáns gyűrűk készítésében. Mindennemű ékszer rajz vagy minta szerint készítek. **Gáspár Grósz Ferenc, Kölcsey-u. 2.**
Bejarat közvetlen Goltschall hölgysodrász mellé. 294

A GAMBRINUS-BÜFFÉ-be

Feketesas-utca
Keleti-palota.
TELEFON 836. 92.

megérkezett a világhírű Szt. István dupla malátasör. Jégbehűtött italok, választékos tizórai, uzsonnák és vacsorák, állandóan friss finom felvágottak, pástétomok, szendvicsek és színházi vacsorák, valamint a legfinomabb hazai és külföldi borok és pezsgők jégbehűtve kaphatók. Gambrinus-csemege, Gambrinus-menük és Gambrinus-gyöngye. Tiszta, szolid és figyelmes kiszolgálás.